

המחלוקת בין שני הזרמים המרכזיים בפסיכולוגיה יצאה אל מחוץ לכותלי האקדמיה ומחלחלת לכל פינה בחיינו

החומרים מבין הניורולינולוגים
האמפיריים שהם היו ככלי דעת
קורבנותיה של הונאה
אינטלקטואלית".

שודיע המדעי אינו הידע על
המצאות האובייקטיבית, כי אם
הידע של מה שניתן לבחון באמ-
צות השיטה המדעית. ניתן לה-
צות שגם אלה המתחלקים
החומרים על גילוי הדעת, שמי-
מיהם לא טרפלו בנפוצי טראומה.

על אינספור הרקונסטרוקציות
אלה ממשיכו של פוריד שממזג
פנימית למציאות תימצונית, והיו
כואליה היתה ראשונה לערעור
לייצוג מנטלי. ככלות וכל הפסי-
על היתכנות הרצף ועל היכולת
שיכולה להיות לטראומה נפשית
לוגיה על ההשפעה ההיסטורית
הדין המורכב שמתהל בפסיכו-
היחסים הדיאלקטיים שבין עובי
זות ופנטזיות הבין הנפש ואף לא

מורכבת הפישו העצמית, לבין המיתמרים לדעת את הסוכייט באמצעות קטגוריות מוחלטות של אמת ובויה. זהו מפגש בין פסיו-לוגיה ליפסיכולוגיה שבגד".

נחזור לדגם להיסטוריה.

אנו חכים את ההכנה הממשית החשובה בין היסטוריה להיסטוריה שכנגד (counter-history) לעמוס פוקנשטיין המנחה, היסטוריון ואינטלקטואל שקולו חסר עד מאוד בימים אלה. פוקנשטיין וזהה שמוז התא העתיקה מהוות היסטוריות שכנגד ואבר מובחן של כתיבה היסטורית פולימוסית, שמטרתה היא עיוות תזמיתו העצמית של האתר וההווה באמצעות הרס הויתרון הקולקטיבי שלו. היסטוריות שכנגד, טענו, עושות שימוש במקורותיהן המהימנים ביותר של יריב על מנת להפוך על פיו את הויתרון העומד ביסוד תפישתו העצמית. בין הדוגמאות להיסטוריות שכנגד מנה

המשתמשים באמת כדי לשקר.
עיונות: משפחות המדיעניים-שכנגד,
הדיסטוריה של המדיעים והר-
לאחת המשפחות המפוקפקות
היה רוזה להיזכר כמי שהצטרף
דיים החתומים על גילוי הדעת לא
מראומה נפשית מסיבית על הוי-
החיון החשוב בהשכלותיה של
להקסיטי לפסים סנסציוניים את
האליטיסטים של הברעת דין
הה את דעת הציבור לערער על
סת דע מדעי כדי לגנוב האמצעי
כחוסר אחריות, כאשר ניצול פי-
החותרים על גילוי הדעת נהוג

בסוף אוקטובר 1923 התפרסם ב"ה'

על

17
 שח שלא להתאכזב מגילוי
 הדעת בנוגע למעמד המדי-
 עי של זיכרונות מודחקים
 ומישוחררים, שפירסמו 47
 מדענים וחוקרים מתחום הפסיכ-
 לוגיה הקוגניטיבית וחקר הזיכרון.
 החוקרים יצאו נגד הרשעות דיון
 המתבססות על זיכרונות של התע-
 לות מינית בילדות, וקראו לבית
 המשפט העליון לבחון מחדש את
 ההסתמכות על זיכרונות מודחקים,
 שזפו ועלו לתודעת המתלוננות
 שנים רבות לאחר המאורעות, כעל
 ראיה קבילה. עוד טענו כי קיימת
 מחלוקת עמוקה בקהילת חוקרי
 הנפש, המוח וההתנהגות לגבי
 האפשרות שאירעו טראומה, כגון
 התעללות מינית, "מחקק לחלוטין"
 מהזיכרון האוטוביוגרפי המודע,
 אך יחזור ויעלה לתודעה לפתע
 כעבור מספר שנים. ועוד נכתב שם,
 שאין כיום כל דרך אוניברסיטית
 להעריך את מידת המהימנות של
 זיכרונות מודחקים: "משתחררים".
 ומבטת יותר.

מזרע הפרסום של יגיליו הדי-
כסמיתוכי מטרידה למזער שבו
מוזע להכרעת בית המשפט הע-
ליו עדעור על הרשעה של בית
משפט מחוזי, עושה את ההתנאים
עליו מטרה נוחה לביקורת ציבר-
רית. אין להחפלא על כן שגיליו
הזעת זוהה על ידי רבים בקהילת
בריאות הנפש בארץ כהתקפה על
בית המשפט, וכניסיון לשמוט את
ההקדק תחת המאבק נגד אלימות
מינית בילדים.
מאמר שפירסם ב"הארץ"
פורפוסר ווד נבו, פסיכולוג ותחן
פסי ישראל למדעי החברה שנב-
פסיס להחליט על גילוי בדעת
גישת אי-ההזרבה עם "דרכי"

כדור. איש מבין המדענים הנכבדים החתומים על גילוי הדעת לא היה רצון להזכיר כמי שזוהתה לאחת המספחות המפורסמות בהיסטוריה של המדעים והרעיונות: משפחת המדענים שנגנז, המשמשים כאמת כרי לשקר.

על

בסוף אוקטובר 1923 התפרסם ב"ה את הנרי גידון, שכותרתו "אם אין אנחנו המאמר עסק במצב החקלאי בארץ ישראל לפני מלחמת העולם הראשון. המאמר היה מאתם לפרסום גם היום. ערכו התאחדות איכרי ארץ ישראל על מפרט לצמצם העלייה, ובו דיווח על מצב החקלאים ועל הקשיים שעמם מתמודדים המושבות. "משק איכרינו סבל ביותר כל וממנה האבה. כדי לשמור על המשק חיות מה שנחרב במלחמה השתמשו האמצעים. בתור תוצאה מההתאמצות הגדול בתחנות... חוקר מזה, רוב מושבות כיוונו ושמורו, הן מושבות של נטיעה בשוק החיצוני ולפיכך סובלות מהתנאים העולים". האיכרים ביקשו מתנציב להחזיר להפחית את המסים המוטלים עליהם, השמירה על "ישוביהם, ויותר מכל, קראו אשורא והלואות לטווח קצר בתנאים כ-1 ו-2 בנובמבר התפרסמו ב"הארץ מרים גוטפיש שסקרו בחקלאים, בתנאים סמלנטליים, שובדור בארדונה מטרותם רים העכריים בארץ ישראל כפרי טוב ידעים להכניע שביעות רצון לממשלת השטות שעשתה להם".

באמצעות חתום הזכרון הקרקעי כי שלי. היסטוריות ששכנה, טען, עשויות שימוש במקורותיו המדענים ביותר של יריב על מנת להפוך על פיו את הזכרון העומד ביסוד תפיסתו העצמית. בין הדור גמאות להיסטוריות ששכנה מנה פונקטיוניזם את הפירוש המרקסיסטי להיסטוריה ואת ההיסטוריונות המכונים השואה, המנציגים את "המונחיות" וה"התפתחות של פשעי המלחמה הנאצית על מנת להוכיח את עובדת קיומם. ומה הפוך סיפור אחד לאמיתי יותר מן האחר, או אין נבחין בין דיווחיה לגיטימיות של נרטיב היסטורי או של עמדה פשוטת מדעית, לכך, רווייה שכולה בדוחה? התשובה על כך היא שעל פי דוגמה, התחברו של היסטוריות שכנה ושענים על היסוד ההיסטורי שאותו הם מכים קשים להפחית, וכל מה שיש כסרי פור האלטרנטיבי המוצע על דם הוא השתקפות דמות הכותב עצמו.

והו איפה הפירוש שאני מכי קש להצגת גילוי הדעת של 47 החוקרים. הן עיתוי פרסומן והן תוכנו מדברים בעד האפשרות, שכין של הוואים והאסכולות בפסיכולוגיה מתפתחת צומחת לה פסיכולוגיה-שכנה, שכל תכ- ליתם לזרוע ספקות ולחמור תחת הטענה, שלפיה ניתן גם ניתן לדעת משהו על המציאות הסרי בייקטיבית והאובייקטיבית ועל הקשר ביניהן באמצעים פסיכולוגיים דינמיים, מהסוג שפותח ושוכלל 120-2 השנים האחרונות.

ההיסטוריה האקדמית שכתב עובד דות ופנטזיות כהיי הפשוט ואף לא הדיון המורכב שמתנהל בפסיכר- לוגיה על ההשפעה ההרסנית שיכולה להיות לטראומה נפשית על הזכרון הרצוף ועל היכולת לייצג מנטלית בכללות הכל, הפסיכואנליזה היתה ראשונה לערער על ההיכרומיה שבין מציאות פנימית למציאות חיצונית, והיו אלה ממשכני של פורד שעמדו שעליהן מושגת ויכוח אוטורי כיופניה. את המושג "זכרון מסר" שבו עמד פורד על אופיית הקונסטרוקטיביות של זכרונות ילדות, הוא טבע שנים הרבה לפני שהפסיכולוגיה הקונטנטיבית באה לעולם. וזכרונות ילדותנו, טען, מעלים לפנינו את שנות חיננו הראשונות לא כפי שהן, אלא כפי שגורא בעינינו בתקופות מאוחרות יותר. אף כאמור, נשנה אם נפוש בגילוי הדעת שפירסמו חוקרי ההתנהגות והמות גוסס מקומית של הפולמוס ההיסטורי בין "ליווינטיזם" ל"דוכי קוטב" סביב מידת האובייקטיביות של זכרון המתעורר במהלך טיפול נפשי. על הפרק עומד עימות מסוג אחר לגמרי ולא פחות דרמטי – בין מי שמוכיחים לקול את מורכבותו של הסובייקט האנושי ואת אי-הודאיות הגלתי הנמצות שמחו

המתקנת בין שני הזרמים המרכזיים בפסיכולוגיה יצאה אל מחוץ לכותלי האקדמיה ומתחלחלת לכל פינה בחיינו

ההוואים מבין הנוירו-פסיכולוגים האמפיריים שהם היו בבלי דעת קורבנותיה של הוואה אנטלקטואלית". לעולם לא מאחר להוכיח שהדע המדעי אינו הדע על המציאות האובייקטיבית, כי אם הדע של מה שניתן לבחון באמצעות השיטה המדעית. ניתן לה- צות שגם אלה מהחוקרים ניהו חתומים על גילוי הדעת, שמי- מרים לא יפילו בפנינו טראומה, יודעים, או למצער מרגישים, שהסובייקט של הדעת הסובייקטית של הנפש אינם הוואים, כך או כה, גם אם ירצו להמשיך להתכבר בתור המצודה האובייקטיבית, מי מהם הסבור שזכרון טראומטי, החדקה, פיצול דיסוציאציה הם בחזקת ספקולציות פסודו-מד- עיות, מן הראוי שימצא את הדור להכניע את דעתו בעניין פופולרי, שלא על גבם של נפגעי פגיעה מינית שעניינם נידון בבית המשפט.

"ליצא לפומה לא נגל" נאמר במדש קהלת רבה. ארשה לעצ- מי לנחש שגם לפסיכולוגים הדת נהגותיים ולחוקרי מוח יש לאמוד, ולכן ידע על טבע האדם יותר מכפי שגם מעלים בדעתם או מצאו במעבדותיהם. מה שעומד כאן על הפרק איננה המחלוקת הגליטימית על טיב הוואים מבין הנוירו-פסיכולוגים האמפיריים שזכרון פרימי נאחל אפוא לנבון שתדומותיו של חוקר רוח האדם לא יירדו לתהום הנשייה ויכנו ברכות הוואים להערכה היסטורית הוגנת ומכבדת יותר.

"אומרים שדוד הקטוב רחל- ורייתו אינם יכולים להילחם זה בזה, משום שכל אחד מהם מוגבל לאלמנט שלן, ואינו יכול לפגוש את האחר". במילים אלה הוזכר פורד את תלמידיו, "הפסיכר- גים של המעמקים", לכל יתפתו להיכנס לוויכוחים תאורטיים עם חוקרים מתחום הפסיכולוגיה של התודעה, שאינם מכירים בתחום זה של הפסיכואנליזה, ורואים בממצאיה תוצרי לואי. אלא שהלפז הוואים שבהם "הלוויית- נים" של פסיכולוגיות המעמקים יכול להשוות לעצמם לאמץ את גישת "אייזנברג" עם "דוכי- הקוטב" של הפסיכואנליזה הקונג- טיבית. המחלוקת בין שני הזרמים המרכזיים בפסיכולוגיה יצאה זה מכבר אל מחוץ לכותלי האקדמיה וחודרי הטיפולים והיא מחלחלת לכל פינה בחיינו.

לא רק לליווינטיזם הנכחדים של הפסיכואנליזה יש מה לחשוש מהזרם שהפסיכולוגיה מנהלת מחומון האחרונות עם מדעי המוח. בשנים האחרונות עם מדעי המוח, השיח הסיינטיסטי של תקופתנו, המבקש לעשות דיוקציה של האדם לטר כל ההתנהגות הנ- תנות למדידה אמפירית, מקפיל בתוכו תפישת אדם דטרינימיסטי ומתהוותו של חוקר, הצף ועולה במהלך טיפול, הוא רק חלק קטן ממנה. גרלד אדלמן, נייורוביולוג חתן פרס נובל לרפואה, נסח את הדברים כך: "יום אחד יכני מוחי הפסיכולוגיה הקונטנטיבית

מהזכרון האובייקטיבי המדעי, אך יחזור ויעלה לתודעה לפתע ככור מספר שנים ועוד נכתב שם, שאין כיום כל דרך אובייקטיבית להעריך את מידת המהימנות של ויכוחות מודחקים משוחזרים. מועד הפרסום של גילוי הד- עת, בסמיכות מטרדית למועד שבו מגיע להכרעת בית המשפט הע- ליון ערעור על הרשעה של בית משפט מחוזי עושה את ההתחלית עליו מטרד נוחה לביקורת ציבורית. אין להתפלא על כך שגילוי הדעת וזהו על ידי ריבין בקהילת בריאות הנפש בארץ להתקפה על בית המשפט, ונכסיון לשמוט את המקרקע תחת המאבק נגד אלימות מינית בילדים.

מאמר שפירסם ב"הארץ" פרופסור דוד בנו, פסיכולוג וחוקר פרט ישראלי למדעי החברה שגם- זה עם החתומים על גילוי הדעת (סמך בין זכרון לספק וזכרון, 10.10), חושף בבלי דעת טפח ממה שגילוי הדעת המלומד כמי עט שחצילתי להסתייר: אין מדובר או רוק בתקופה על בית המש- פט, כי אם בתקופה שתכליתה לערער על נוכחות של הפסיכולוגיה הדינמית הקלינית לטעון לידע אמיתי כלשהו על תודעה, וכוונת שאותה מבקשים מדעי המוח והפסיכולוגיה הקונטנטיבית לש- מור לעצמם בלבם.

קיימות דרכים שונות לערער על תקפותה של עמדה מדעית או אריאלוגית. אחת הנפוצות שבהן היא באמצעות ריוויז של היסטוריה. דומה שנבון ניגש למשימת שכתוב קורות מדעי הנפש בחזונו מופנת. את המונח המקצועי "זכרונות מודחקים" משוחזרים הוא פוסר כספקול- ציה שלידתה במאה ה-19